

ZGODBA O VOHUNIH V VLADI ZDRUŽENIH DRŽAV

Po komunistih inspirirana, sugerirana in poliskana politika je v veliki meri pripomogla, da je bila izgubljena Kitajska in skrivnost atomske bombe.

DANES NAVAJAMO na tem mestu v glavnih obrisih izrpeke popolnega pregleda komunističnih aktivnosti zadnjih dvajset let v ameriški vladi, posnetega po washingtonski reviji "U. S. News and World Report."

Milijone besed, stotine dokumentov, dolga leta oficijelnih preiskav in zaslišavanj, vse to je spravilo na dan — list za listom — popolno zgodbo komunističnih operacij v notranjosti ameriške vlade. Torej pogledimo ta oficijelni in neizpodbitni pregled.

DVAJSET LET ŽIVLJENJA AMER. PETE KOLONE

V zgodnjih 1930tih letih: Leta 1933 imamo zaznamovati Ameriški kongresni odbori pričeli prve komunistične celice osmih mož v departmentu za poljedelstvo. Celica je rasla in se razširila. Kmalu so se pričele oblikovati druge celice in drugi vohunski krogi v religijah in delavskih organizacijah.

V srednjih 1930tih letih: Kmalu po pričetku leta 1935 se je pričela čistka komunistov v departmentu za poljedelstvo. Člani celice so se razpršili ter se zatekli v religiozne organizacije, v National Labor Relations Board, v zakladnico ali finančno tajništvo, k štabom kongresnih odborov. Pričelo se je propagiranje sedežnih stavk in zaslišale so se vedno glasnejše zahteve po razorožitvi Združenih držav.

V poznih 1930tih letih: Komunisti so dvignili svojo lestev višje, k položajem moči in oblasti. Infiltracija delavskih organizacij, religioznih agencij in zakladništva. Perioda konsolidacije vlade in unije. Razbohotenje komunističnih "front" — Klima ali ozračje ugodno za komuniste.

V zgodnjih 1940tih letih: Veliko "preseljevanje" komunistov v vojne agencije. Člani celice in sopotniki so se dokopali do ključnih del in položajev v Office of Strategic Services, Board of Economic Warfare, Office of War Information; svoje prijatelje so spravili v organizacijo Bele hiše, druge pa skoraj na vrhunec zakladniškega tajništva. Komunistična oblast postane silna.

V srednjih 1940tih letih: Pričetek oblikovanja povojne politike. Ameriški komunisti so bili pri roki kot ključni svetovalci v Jalti in Potsdamu. Njihov velik vpliv na zadržanje Z. držav napram Kitajski, je pomagal nam komun. pridobitvam. Veliko prizadevanje komunistov, da dobe za Sovjetsko zvezo informacije o atomskih bombah in drugih orožjih. — Perioda "pay-off-a" ali plačila za dolga leta infiltracije in trdega dela.

V poznih 1940tih letih: Pričetek razkrinkavanja komunistov. Pojava Hissovega slučaja. Komunisti prično bežati in

Vremenski
prerok
pravi:

Danes naletavanje snega in bolj mrzlo. Oblačno in mrzlo ponoči.

Zahvalni dan

Hvala Ti, Gospod, ki radodarno svojo skrb, ljubezen nam deliš, vžigaš nam pogum na pot viharno, moč in blagoslov na nas rosiš.

Hvala Ti, ki srcu celiš rane, dvigaš žlahten cvet iz bolečin. Hvala za prijatelje nam vdane, ki zvestobe Tvoje so spomin.

Hvala Ti za bujne mlade sanje, vse zavite v žametnen sijaj, in za starih let modrost, spoznanje, za otrok nebeškočist smehljaj.

Hvala Ti za sončne žarke zlate, ki iz zemlje bisere budé: za pšenična polja, cvetne trate, za gozdove, ki ob njih šumé.

Hvala Ti za zvezde, ki srebrne ličeje svoj čar v večerni mrak, ko srce se s srcem toplo strne in z nočjo zagrne v sen sladak.

Hvala Ti za radostne glasove drobnih ptic, ki žvrogle v nebo; za mogočne skalnate vrhove, kjer viharji himne Ti pojo.

Hvala Ti za dedov domovino, ki lepote Tvoje je odsvit, in za rod, ki s srčno veličino staro pravdo brani stanovit.

Hvala za deželo, ki utira nova pota z vero v lepše dni, kjer nam up v nasilju ne umira, kjer svobode žarka luč gori.

IVAN ZORMAN.

Hvala Ti, Gospod . . .

V dobi, ki v njej živimo, medlijo ideali, v kolikor niso že zmedleli, ugašajo luči, katerih zibelj je nekdanje svetlo plamtel. Strune src ni več ne brnijo, čeprav jim še tako napeto prisluškuješ. Poletu misli so strte peroti; ni več vzgona, ki bi jih prešerno gnal pod sinje nebo, soncu naproti. Delo, skrbi, razočaranja in leta, — vse to nam je vtisnilo neizbrisni pečat. Utrujeni smo; oziramo se samo še nazaj na to, kar smo v tej novi domovini ustvarili in dodelali, — in na naše potomce, ki so kri naše krvi, v katerih, upamo, bomo še živeli. Nič več nam pogledi ne hrepe ne v nedogledne dalje, kakršne smo pogumno krčili v preteklosti, čeprav so se zdele neprehodne.

Pa vendar! Ob branju današnje Zornove hvalnice zaživijo kakor po čudežu vsi stari spomini. V najglobljih koticah srca spet zabrne že dolgo onemele strune, ki jih je ubral pesnik na svoji čudoviti liri. Vse, kar je v srcu že tako dolgo dremalo, morda že zaspalo, se spet zbudi! Težko meglo, ki je kakor mora ležala na duši in srcu, je pregnala ta hvalnica, ki pušča za sabo z zlatimi prameni ožarjeno livado, nad katero spenja mavrica svoj pestri most.

Hvala Ti, pesnik, za prelepi dar, ki si nam ga poklonil za letošnji Zahvalni dan! — Hvala Ti, ki si nam odklenil srca, o katerih smo mislili, da so že zapahnjena in mrtva, pa so spet utripnila z živimi utripi prelepe prešerne mladosti!

Zato dovoli, da se mu tudi mi zahvalimo, — skromno, ponižno, po naše, — ne z vezano besedo, ki ji nismo kos, pa vendar z besedo srca:

Hvala Ti, Gospod, za tega našega kneza slovenske besede!

Hvala Ti, Gospod, ker si blagoslovil našo skromno kulturno njivo s tem najtežjim in najbolj klenim klasom!

Hvala Ti, Gospod, ker si nas ob zgledu njegove značajne umerjenosti, njegove vseobsežne ljubezni in dobrote, obvaroval, da nismo v burnih časih bratarmornih bojev še nižje pali kakor smo! Pa upamo, da nam boš, svojim neboljnim otrokom, oprostil naše padce, saj smo zmerom zopet vstali!

Hvala Ti, Gospod, ker si nam dal priloznost ob njegovih poezijah občudovati lepoto slovenske besede in dobroto slovenskega srca!

Hvala Ti, Gospod, ker nismo ob njegovih stihih nikoli nehal ljubiti svoje slovenske domovine, za kar nam je dal on živ in najlepši zgled!

Hvala Ti, Gospod, ker si nam dal v naši najbolj razgibani dobi tega velikega samorastnika, ki je bil zmerom visoko drevo v slovenskem gozdu!

Hvala Ti, Gospod, za tega našega kneza slovenske besede!

Hvala Ti, Gospod, ker si blagoslovil našo skromno kulturno njivo s tem najtežjim in najbolj klenim klasom!

Hvala Ti, Gospod, ker si nas ob zgledu njegove značajne umerjenosti, njegove vseobsežne ljubezni in dobrote, obvaroval, da nismo v burnih časih bratarmornih bojev še nižje pali kakor smo! Pa upamo, da nam boš, svojim neboljnim otrokom, oprostil naše padce, saj smo zmerom zopet vstali!

Hvala Ti, Gospod, ker si nam dal priloznost ob njegovih poezijah občudovati lepoto slovenske besede in dobroto slovenskega srca!

Hvala Ti, Gospod, ker nismo ob njegovih stihih nikoli nehal ljubiti svoje slovenske domovine, za kar nam je dal on živ in najlepši zgled!

Hvala Ti, Gospod, ker si nam dal v naši najbolj razgibani dobi tega velikega samorastnika, ki je bil zmerom visoko drevo v slovenskem gozdu!

Hvala Ti, Gospod, za tega našega kneza slovenske besede!

Hvala Ti, Gospod, ker si blagoslovil našo skromno kulturno njivo s tem najtežjim in najbolj klenim klasom!

Hvala Ti, Gospod, ker si nas ob zgledu njegove značajne umerjenosti, njegove vseobsežne ljubezni in dobrote, obvaroval, da nismo v burnih časih bratarmornih bojev še nižje pali kakor smo! Pa upamo, da nam boš, svojim neboljnim otrokom, oprostil naše padce, saj smo zmerom zopet vstali!

Hvala Ti, Gospod, ker si nam dal priloznost ob njegovih poezijah občudovati lepoto slovenske besede in dobroto slovenskega srca!

Hvala Ti, Gospod, ker nismo ob njegovih stihih nikoli nehal ljubiti svoje slovenske domovine, za kar nam je dal on živ in najlepši zgled!

Hvala Ti, Gospod, za tega našega kneza slovenske besede!

Novi grobovi

Frank Modic

Včeraj je umrl v Doctors' Hospital Frank Modic z 1064 E. 68 St. Zadel ga je srčna kap. Rodil se je v vasi Volčje v fari Bloke in prišel v to deželo leta 1920. Vodil je trgovino na 544 E. 152 St. v družbi z g. Sober. Zapušča ženo Mary, roj. Knapp, in sina Frank J. Jr. brate: Josepha v Clevelandu, Karla v stari domovini, Matevža v Argentini, Milana v Avstriji, sestre Dorothy Krasovec, Terezo, Marijo in Ano v Jugoslaviji. Pokojnik je bil član Društva sv. Vida št. 25 KSKJ in Cirila in Metoda št. 18 SDZ. Pogreb bo v soboto jutraj iz cerkve sv. Vida ob devetih. Na mrtvaškem odru bo ležal v Grdinovem pogrebem zavodu na E. 62 St. od četrta ob 11. dop. do pogreba.

Louis Hlabanja

Včeraj je umrl v Highland View bolnišnici v Warrensville, kjer je živel zadnja 3 leta, Louis Hlabanja. Preje je živel pri Zalogarjevi družini na 911 Addison Rd. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St. Pogreb Louis Hlabanja bo v petek jutraj ob 9. uri iz cerkve sv. Vida na pokopališču Kalvarija.

Katherine Popovich

Umrla je Katherine Popovich, roj. Sostaric, 1152 E. 58. St. Njen mož je že preje umrl. Zapušča hčere Mary A. in Annn, sestro Eli Karlovic in Jelko Ivanovic, dalje Marka, Dano, Štefana in Pero, vse v Jugoslaviji. Stara je bila 53 let in članica HBZ ter Oltarnega društva cerkve sv. Nikolaja. Doma je bila iz Zumberraka. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v Golubovem pogr. zavodu v četrtek ob 1. popoldne.

V Trstu demonstrirajo brezposelni delavci

Od kar sta Amerika in Britanija naznanili, da bosta odpoklicali svoje vojaštvo, je izgubilo delo že nad tisoč oseb.

TRST. — Dne 21. novembra so brezposelni delavci spet priredili pohod pred mestno hišo — že tretjega v treh dneh — kričec: "Dajte nam kruha!"

Pred mestno hišo se je zbralo kakih 500 demonstrantov, ki so zahtevali, da hočejo govoriti z županom Gianni Baroli-jem. Policija jim je preprečila vstop v mestno hišo, kamor pa je pustila njihovo delegacijo, katero je župan sprejel.

V Trstu je izgubilo že nad tisoč civilnih uslužbencev svoje delo, odkar so Anglo-Amerikanci naznanili, da bodo odpoklicali svoje vojaštvo iz mesta.

Italijani pravijo, da so bili kolovodje demonstrantov ali promoskovski komunisti, ali pa osebe, ki podpirajo jugoslovanske zahteve po Trstu.

Župan Bartoli pravi, da so te demonstracije delo protitovskih agitatorjev. Dejal je: "Med demonstranti smo spoznali komunistične agente. Očividno je, da si Tito prizadeva transformirati ekonomski problem v politično vprašanje, da bi povzročil nove težave."

Japonci zasegli rdeče dokumente

TOKIO. — Japonska policija je vdrla v dvajset hiš in uradov ter zasegla važne komunistične dokumente.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

V bolnišnico—

Louis Valenčič, 20450 Tracy Ave., je bil prepeljan z M. Svetkovo ambulanco v St. Alexis bolnišnico.

V četrtek je urad zaprt—

Jutri na Zahvalni dan list ne bo izšel in bo urad ves dan zaprt.

Žalostna vest iz domovine—

Terezija Mihevc, 14109 Darwin Ave., je prejela od doma sporočilo, da ji je v Podlipi umrl v visoki starosti 89 let oče Fr. Vehar.

23. obletnica—

V nedeljo ob 8:30 bo v cerkvi Marije Pomočnice na Neff Rd., sv. maša za pok. Frank Shally v spomin 23. obletnice njegove smrti.

Tretja obletnica—

V četrtek ob osmih bo v cerkvi sv. Frančiška sv. maša za pokojnega Franka Zupan v spomin tretje obletnice njegove smrti.

Asesment—

Društva, ki zborujejo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., bodo pobirala assesment nocoj med 6 in 8 uro.

Asesment—

Newburška društva bodo pobirala mesečni assesment nocoj, v sredo 25. nov. Potem bo sestanek vseh predsednikov, tajnikov in blagajnikov društev glede pobiranja assesmenta v prihodnjem letu.

Večerja in zabava—

Nocoj ob 7:30 priredi društvo Sv. Jožefa št. 169 KSKJ večerjo in zabavni večer v Slovanskem domu na Holmes Ave.

Grdinovi koledarji—

Sedaj lahko dobite koledarje, večje ali manjše, v vseh Grdinovih prostorih. Oni, ki ste oddaljeni, jih lahko dobite tudi za svoje sosede. Odjemalci, ki ste oddaljeni, nam sporočite, pa vam jih bomo poslali po pošti. — Anton Grdina in Sinovi, 1053 E. 62. St. Tel. HE 1-2088.

Zlata poroka

CLEVELAND. — V soboto, 28. novembra, obhajata poznata Matthew Leskovec in Anna Leskovec 50-letnico svojega zakonskega življenja. Matthew je doma iz Unca na Notranjskem, njegova soproga Anna, rojena Zot, pa iz Rakitne.

Na dan obletnice bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. sv. maša, h kateri so vsi sorodniki, prijatelji in znanci zlatoporočencev vabljeni. Nato bo njun dom na 1449 E. 172 St. ves dan odprt gostom.

Slavljenčema želimo še mnogo let zdravja in zadovoljstva med sorodniki in prijatelji. Naj ju Bog ohrani še dolgo veselo in srečno! — J. B.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Državni tajnik Dulles je včeraj priznal, da so Združene države naredile napako, ker so po zadnji vojni popolnoma razorožile Japonsko in Nemčijo.

HAMILTON, Bermuda. — Včeraj sta prispela z letalom na Bermudo angleška kraljica Elizabeta in njen mož, vojvoda Edinburški.

ATLANTA. — Adlai Stevenson je tukaj izjavil, da je bivši predsednik Truman storil več kot kdor koli drugi, da je zaustavil prodiranje komunizma.

AMERIŠKA DOMOVINA

5117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 233

Wed., Nov. 25, 1953

Tito mobiliziral tudi škofe!

(Pismo iz Gorice)

Poročila, ki se prerinje skozi zaprt mejo te dni, nam v glavnem povedo eno stvar: Če v Titovini s svojim hrupnim nastopom v zadevi Trsta niso dosegli nič drugega, ali če ne bodo v bodočnosti, eno priliko so si pripravili, namreč še krepkeje kot kdaj poprej udariti po Cerkvi! To priliko so izrabili do skrajnosti. Videlo se je že pri samih izgrelih, o katerih ste seveda tudi v Ameriki brali. Med kričanjem zoper laški imperializem se je mešalo vpitje zoper papeža v taki meri, da je gotovo bilo tega vsaj polovico. Marsikje je bilo polno vzklikov tudi zoper domače škofe in župnike. Spet in spet si slišal: Smrt! ... sledilo je ime ali škofa ali župnika. Pripomniti ti tu treba, da je prišlo do nas doslej največ vesti o dogodkih v Istri, iz drugih krajev še nimamo kaj bolj točnih poročil.

Nikakor pa ni ostalo pri samih vzklikih. Ponekod so dejanski naskočili verska poslopja in jih grdo poškodovali. Na Reki so razbili okna na semenišču, na škofiji in na hiši salezijancev. Prav tako so pripravljali naskok na semenišče v Pazinu, vendar se je posrečilo rektorju, da je zadnji hip napad preprečil. So pa v Pazinu pogladi na cesto hrvatske frančiškane z njihovimi dijaki vred in nastanili v poslopje vojaščino. Frančiškani in dijaki so se zatekli v semenišče, ki je pa že tako ali tako prenatrpano. Sicer se je pa čulo, da mislijo oblasti izprazniti tudi semenišče in spraviti noter vojaštvo. Ta dva primera kažeta, kako postopajo z verskimi ustanovami in zakaj.

Ko je prišlo do mobilizacije, so dobili pozive tudi duhovniki in celo škofje. Ni še znano, koliko duhovnikov, ki so bili župniki po kmečkih župnijah, je moralo iti pod orožje. Toda iz opazke, ki je prišla do nas, da morajo starejši župniki te dni oskrbovati po štiri ali pet župnij, se da sklepati, da je morala iti kar večina. Sicer pa, če vemo, da so bili poklicani vsaj trije škofje in so sedaj pod orožjem na meji, se ne bomo čudili velikemu številu pozvanih duhovnikov. Za škofa iz Pazina je znano, da zdaj, ko to pišem, služi vojsko v Sezani. Moral je iti skoraj točno za svoj god, 4. novembra. Približno isti čas sta bila poklicana reški škof Pavlišič in splitski Franič. Kje imajo ta dva, se ni dalo dognati.

Podoba je, da so se prav zdaj z vso silo vrli na Cerkve v Istri in silovito pritiskajo tudi z davki. Duhovnik mora plačati davek na cerkev in na svoje osebne dohodke. Če ne more plačati, je joj! Duhovnik je tudi za poravnavo davka na cerkev osebno odgovoren in se je že zgodilo, da so njega samega zarubili, ko ni bilo kaj drugega vzeti. Če se pa količak vrednega najde v njegovem bivališču, popišejo in malo pozneje pridejo pobrat. Na tak način hočejo do kraja izmozgati cerkve in duhovščino in jim preprečiti vsako možnost eksistence. Taka je "svoboda vere" tam za titovsko železno zaveso!

Vse kaže, da je glavni povod za vse to trenutno divjanje komunistov zoper Cerkev v Istri ondota duhovniška organizacija "Zbor sv. Pavla", ki je komunistom trn v peti. To je staro duhovniško društvo, ki se ga niti fašizem ni upal do konca spodmakniti. Tako je tudi v Mussolinijevih časih to društvo moglo veliko rešiti v narodnem pogledu v Istri. Komunisti tega društva ne trpe. Napravili so tekmo let že več poskusov, kako bi mu prišli do živga in ga spravili v gladne vode pod imenom Sv. Cirila in Metoda, kjer naj bi bili po želji vlade organizirani vsi katoliški duhovniki Jugoslavije. Kot znano, je škofovska konferenca v Zagrebu vstop v to društvo prepovedala in vsaj na Hrvatskem do sedaj ni bilo o njem drugega sledu kot neki "Iniciativni odbor", v katerem je deloval in še deluje suspendirani duhovnik Marohnič. Ni nam do konca znano, pa videti je, da je ta nesrečni duhovnik sploh vodja vsega tega gibanja za vso Hrvatsko.

Kako pretkano je bilo zamišljeno, je razvideti iz dejstva, da so oblasti prav zdaj, ko so istrski škofje poklicani pod orožje, skicale tudi nekaj "ustanovni občni zbor" od vlade zamišljenega duhovniškega društva v sam Zagreb! Ni nam znano, kako je drugod, Istra nam je pri roki, zato nam od tam pridejo glasovi. Duhovniki v Istri so dobili osebne pozive, vsaj tu pa tam kdo celo brezjavno, da se morajo udeležiti. Manj "uradno" so pa prejemali migljaje od krajevnih oblastnikov, da bo joj, če se ne odzovejo. Potovanje na obe strani plača vlada, v Zagrebu bodo nastanjeni v hotelu Esplanada, zborovanja v dvorani Glasbenega zavoda, na predvečer opera Mila Gojsalič — vse brezplačno, kajpada. Če bi kak duhovnik ne mogel radi važnih opravkov doma z vlakom, ga potegne v Zagreb občinski avto! In vse to v trenutku, ko škofov ni, da bi duhovniki ne mogli dobiti prepovedi od strani svojih višjih pastirjev!

Toda kolikor nam je prišlo na uho, se je komaj kak istrski duhovnik odločil za to pot. Mi imamo svoje društvo, pravijo, potrjeno od državne in cerkvene oblasti, ne bomo nodeli roke lizat kakemu suspendirancu, ki je hodil že večkrat naravnost Titu denuncirati naše škofe in nas, pa nikoli ni imel kaj drugega povedati, kot da ne ljubimo domovine! To naj bomo mi, ki smo toliko pretrpeli pod fašizmom! Mi,

ki smo se tako veselili Jugoslavije, ki je končno tudi Istro dobila!

Vrhu tega sta vsaj dva škofa, ki sta bila mobilizirana, zvedela za ta poziv duhovnikom, naj pridejo v Zagreb, pa sta oba poslala izjavo v svoji škofiji, da bo vsak duhovnik suspendiran, kdor bi se odzval vabilu — bolje rečeno: UKAZU! Duhovniki so veseli te izjave škofov, ker se dobro zavedajo, da bi njih pot v Zagreb ne pomenila drugega kot odpad od škofov! Zavedajo se, da bi bil to le prvi korak, kaj bi sledilo v doglednem času, si vsak lahko misli. Drže se junaško in so pripravljeni na vse, samo ne na to, da bi jim v zgolj cerkvenih in stanovskih zadevah ukazovala komunistična vlada, ko imajo za to svoje škofe, od papeža in Boga postavljene.

Zdaj vse čaka, kaj bo naslednji korak vlade. Na vsak način se je bati, da Cerkev v Istri doživlja prave mučeniške čase. Ali bodo škofje pustili nazaj, ko se izvrši demobilizacija? Ali bo sledil zdaj še prav poseben pritisk na vernike, da zataje svoje duhovnike in škofje? Zelo verjetno! Borbo za Trst hočejo izkoristiti za zadržanje vratu Cerkvi. Prav je, da svet loči ve.

Bodite pozdravljeni in molite za preganjane onstran titovske zaves!

BESEDA IZ NARODA

Slovenskim ženam in dekletom!

Cleveland, O. — Za letošnji advent nam je Fr. Slapšak spet rezerviral prostor v Domu duhovnih vaj na Lake Shore Blvd. Letošnje duhovne vaje bo vodil Prezvišeni škof dr. Gregorij Rožman. Začele se bodo v petek 11. dec. zvečer. Zaključek bo pa v nedeljo 13. dec.

Tihota, mir in zbranost, ki jo dajo le duhovne vaje, bo pripravila našo notranjost za Božič. Po smernicah, ki jih bomo dobile pri duhovnih vajah, bomo novo leto začele in živele — da bo lepo in srečno.

Prijavite se na enega izmed sledečih naslovov:

Župnišče v Newburghu 3547 E. 80. St. DI 1-0496,

Župnišče pri sv. Vidu 6019 Glass Ave. EN 1-2624,

Župnišče v Collinwoodu 15519 Holmes Ave. LI 1-1166,

gdč. Anica Nemec 14821 Pepper Ave. GI 1-8976 in

gdč. Zalka Hirschegger, 1139 E. 60. St. EX 1-0522.

Odbor za duhovne vaje.

Koncert v Chicagu

Chicago, Ill. — V nedeljo, 29. novembra, ob treh pop. bo v novi cerkveni dvorani sv. Stefana velik pevski koncert.

Koncert prireja cerkveni pevski zbor fare sv. Stefana. Spored je bogat in zanimiv. Pevci se že dolgo pridno pripravljajo in bodo gotovo poslušalce popolnoma zadovoljili.

Vsi prisrčno vabljeni!

F. Z.

Nove plošče smo poslušali

Uniontown, Pa. — V nedeljo popoldne, dne 8. novembra, smo se zbrali: dva slovenska duhovnika, en civilist, staronaseljenec in dva Amerikanci, prvi Slovenec, drugi Hrvat, oba tu rojena.

Začnemo s prvo stranjo: Slovenska družina obhaja Sveto noč. Ko začne družina moliti angelško češčenje in vsi lepo in razločno odgovarjajo: "Sveta Marija, Mati božja ...", si je oni, tu rojeni Slovenec obrisal solzo iz vidnih: Tako smo molili doma, ko smo bili še vsi skupaj! Spomin na lepa mlada leta v družini je moza 45 let neverjetno omeheal in raznežil. Oglasijo se zvonovi, mogočni zvonovi z žalosne ggre. Takrat je starega duhovnika kar prevzelo. Oni staronaseljenec, duhovnikov brat pa sploh ni mogel do sape. Oglasijo se citi, ki igrajo neizogibno "Sveta noč, blažena noč." Kako domače in božajoče zvenijo glasovi instrumenta, ki se tako lepo prilaga mehki božični noči.

Zasliši se spev svete noči: "Gloria in excelsis Deo." O, to je pa pater Odilo, poznamo njegov glas. Ravno tako kot v cerkvi pri Mariji Pomagaj. Saj je bila ta "Gloria" res posneta v lemontski Marijini cerkvi. Po Gloriji

zapojo pevci "Angelsko petje se čuje v višavi!" "Popolnoma smo prestavljeni v domačo župno cerkev" pripomni mož. Tako je bilo doma in poskuša zraven peti. "To je Hladnikova pesem, dobro sem poznal Hladnika, organista v Novem mestu!" P. Odilo nas je nato s svojim govorom postavil kar v sredo božičnega razpoloženja in veselja.

Potem so sledile božične pesmi ena za drugo, same znane. Pred petdesetimi leti smo v Šmihelu pri Novem mestu ravno te pesmi peli, se sliši pripomba. Pri nekaterih pesmih pridejo posebno do veljave prekrasne orglje. "Katere orglje so to, kdo igra na nje?" sprašujejo poslušalci. "Ali so lemontske?" Ne, niso lemontske, temveč so iz mogočne slovenske cerkve Sv. Dužine v Evelethu, Minn. Vse petje je bilo namreč snemano v oni cerkvi, to pa zato, ker so pevci doma iz Eveletha in iz bližnjega Gilberta in ker imajo v Evelethu res krasne nove orgle na piščali. Orgle pridejo posebno do veljave pri pesmih "Na polnoči grede" in pri "Raduj se, človek moj." Tipke na orglah je spretno prebiral g. Vilko Kuntara, č. g. Stanko Dolšina pa je imel v rokah taktirko.

Poskusili in preigrali smo tudi obe velikonočni plošči. Ob koncu poslušalci kar niso mogli priti do besede. Ta je hotel še enkrat slišati to pesem, drugi zopet drugo. Oni Amerikanec vpraša: "Koliko pa stane album? Takoj ga pošljite moji mami v Salem, Ohio. Lepšega božičnega darila ji pač ne morem dati!" Med tem časom je tudi skrbno prebral, kar je na platnicah albuma zapisano o Baragovi slovenici. Pristavil je, da smo Slovenci lahko res ponosni na ta album plošč.

Stari duhovnik je med tem pregledoval napise na posameznih ploščah. Kjer je videl, da je napisano "Pritrkavanje zvonov," je rekel: "Tole še enkrat zaigrajte, prosim! Star sem že, pa ne morem pozabiti prekrasnega zvonjenja v domačem kraju. To zvonjenje bomo v sveti noči dali v zvoniku na zvočnik, da bodo po celotnem mestu slišali kakšno zvonjenje imamo Slovenci. To bodo ziji!" In brat Lojze se takoj oglasi. "Naš gospod je kar nujen na zvonjenje. Pa sem jaz tudi. Ko je bil Janez študent v Novem mestu, je ob praznikih hodil vedno pritrkavat. Pozna vse tiste ajnzarje, cvajarje, drajarje ... Doma smo pa fantje imeli v dvorani obešene stare kose in motike in smo na te "zvonove" pritrkavali, da nas je vsa vas poslušala! Študent Janez je vse vodil.

Ko smo nehali s svojim koncertom in z obujanjem lepih spominov, je stari duhovnik rekel: "Te plošče bodo kmalu pošle in prepričan sem, da jih bo vsak pošten Slovenec naročil.

Naročila sprejema in plošče razpošilja Slovenska pisarna 6116 Glass Ave. Cleveland 3, Ohio.

Poročilo Slovenske banke o prispevkih za slovensko cerkev v Torontu

Cleveland, O. — Gibanje za slovensko cerkev v Torontu v Kanadi gre lepo naprej. Prošnja naših rojakov v "Ameriški Domovini" in drugih naših časopisih je našla lep odmev. V Clevelandu so že številni Slovenci prispevali v ta namen potom naše slovenske banke.

Večina darovalcev pravi: "Moje ime ni treba objavljati, saj Bog ve, da sem daroval za razširjenje božjega kraljestva na zemlji." Zato ne podajam tega poročila zaradi tega, da bi imenoval vse posamezne dobrotnike. Toda neki osebi sem pa kar rekel: "Veste kaj, kakšno ime pa moramo dati v javnost." Tako je darovala Mrs. Rose Frank en stotak. Mrs. Frank je vdova in gostilničarka. Tudi neka druga družina je darovala stotak, spet naslednja \$50.00, ena \$20.00, več pa jih je, ki so darovale po \$10.00 in \$5.00. Imena sem poslala odboru oz. župniku Rev. Jakobu Kolariču, da jih bo odbor ohranil v zapisniku. Tako je nabirka za slovensko cerkev v Torontu z dnem 13. novembra spet zrasla na \$467.14.

Naša banka je še vedno na razpolago za uslugo in posredovanje. Vsi, ki lahko kaj pripomorete za zidavo nove in prve slovenske cerkve v Torontu v Kanadi, se lahko oglasite v naši banki, pisмено ali osebno. Pomoč pri zidavi slovenske cerkve vam bo lahko vzbudila upanje, da boste nekoč lahko romali k Mariji Pomočnici kristjanov v Torontu.

Za naklonjenost se priporočam. Obračajte se na Antona Grdina, 1053 Easet 62 St. ali pa na "The North American Bank". Anton Grdina, st.

Nastop mladine

Cleveland, O. — Večkrat se spramnim mlade deklice, ko je prepevala slovenske pesmi pri Mladinskem pevskem zboru, spomnim se je, ko je pela solo in vendar me je ob svojem zadnjem nastopu res presenetila — mislim mlado Florence E. Siskovich. Začela je pri našem mladinskem zboru.

Gotovo bi vsaka mati rada slišala peti svoj hčerko ali sina. Pošljite jih torej k Mladinskemu pevskemu zboru Slov. del. doma na Waterloo Rd. Najpripravnješe bo v nedeljo, 29. nov., po jezenskem koncertu zbor v Slov. del. domu ob pol štirih popoldne.

Vsi prijatelji slovenske mladine in slovenske pesmi vabljeni! Jerry Pike.

Zveza oltarnih društev

Cleveland, O. — Zveza oltarnih društev vabi vse svoje članstvo, pa tudi druge vernike v nedeljo, 29. novembra, pop. od dveh do treh v cerkev sv. Pavla na E. 40. St. k sveti uri.

Kjer sta dva zbrana v mojem imenu, sem jaz z njima, je rekel Gospod. Skupna molitev je torej Bogu prav posebno prijetna. Je pa molitev v našem času za vsakega posameznika in za skupnost prav posebno potrebna. Bog nam pošilja težke preskušnje, da bi nas spomnil na se in nas vrnil na pot življenja.

Članice iz fare sv. Lovrenca želimo še posebej opozoriti na skupno sv. obhajilo v nedeljo, 6. decembra, med sv. mašo ob 7:15. Ta dan je tudi važna seja, ki se jo naj vse članice udeležijo. Apolonija Kic.

Nove obleke za višinske polete

Nova pilotska obleka, izdelana iz gumija in pleksi stekla, popolnoma varuje pilote, ki letajo nad deset milj visoko. Ima avtomatične naprave za uravnavanje pritiska in za dvajanje kisika. Nova obleka se je dobro

TRŽAŠKE VESTI

Ozadje krvavih provokacij

Kakor smo delno poročali že prejšnji teden, so italijanski ekstremistični elementi uprizorili v Trstu poulične izgrede, pri katerih je bilo 6 oseb ubitih nad 70 pa ranjenih. Tudi med civilno policijo je bilo 79 ranjenih, izmed katerih je sedem težjih primerov. Uradno poročilo ne omenja, da bi bil kdo izmed policije mrtve, čeravno so se širile govore, da je bila aretirala 39 oseb, od katerih pa jih je že po nekaj dneh večina spet izpustila. Le malo število jih je pridržalo do sodne razprave. Nadalje je policija izvedla preiskavo na sedežu MSI, kjer je zaplenila med drugim tudi težko strojno. Aretirala je tudi več članov fašistične MSI, kar je potrdil na seji občinskega sveta misinski svetovalec. Povedal je da je število aretiranih MSI-incev naraslo že na 34.

Očividci vedo povedati, da se tržaško prebivalstvo teh izgrediv ni udeležilo, če izvajamo tržaške srednješolce. Vedno bolj se utrjuje mnenje, da so vse te demonstracije vodili starejši ljudje, ki so prišli iz Italije in da so kakih 3,000 ljudi, ki so hoteli 4. t. m. zvečer v Trst, ustavili na bloku pri Tržiču, kakor tudi, da so bili ti neredi organizirani in izvedeni od neofašistov, katerim so pomagali tudi kominformisti. General Winterton je tudi izjavil, da ga je italijanska vlada nekaj dni prej obvestila, da bo verjetno prišlo dne 3. in 4. novembra v Trstu do neredov, in če bo radi tega uporabil čete, da bi zadušil nered. Winterton pa ni hotel zadovoljiti italijanske vlado o tem podrobnostih, odgovoril je samo, da je on odgovoren za vzdrževanje reda v Trstu in da bo red tudi vzdržal.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je eden izmed šestih žrtve, in sicer Zavadi, bil zadet od krogle kalibra 9.5, ki ga tržaška policija ne uporablja, in da je padel na mestu, kjer bi policija sploh ne mogla streljati. Očividci pa vedo povedati, da so videli osebo, ki je streljala iz okna v ulici Dante, kjer je padel Zavadi. V zadnjem času se vztrajno širijo po mestu govore, da fašisti spet nekaj pripravljajo. Po nekaterih informacijah, naj bi se to zgodilo v dneh, okrog 27. novembra. Upamo, da so to le govore in da je šestero smrtnih žrtve dovolj zgovorna priča, kam pride človeka pretirani šovinizem.

Slovenski župani in občinski odborniki pri Titu

V zvezi s tržaškimi izgrediv so bili pretekli teden sprejeti pri predsedniku vlade Titu, župani in odborniki s STO in sicer dr. Škrk, Legiša, župan Škabar, Guštin, Milič, dr. Dekleva, Vatovec, Colja in župan Obad. Razgovor pri predsedniku republike je trajal dve uri. Župani in občinski svetovaleci s STO so razložili pri tej priliki poglede svojih političnih skupin na tržaško vprašanje. Predstavniki SD, SKSZ in SNS so še raztolmačili, zakaj smatrajo za potrebno vztrajati pri zahtevi po uresničenju Svobodnega tržaškega ozemlja, in za dejansko enakopravnost z Italijani v smislu mirovne pogodbe.

Veselo martinovanje na Proseku ob oplazanju slovenskih zastav

Dne 11. novembra so na Proseku v tržaški okolici praznovali vaškega patrona sv. Martina. Ne samo Prosečani, ampak tudi Tržačani in vsa tržaška okolica se kaj rada udeležijo martinovanja na Proseku. Prosek pa je imel letos drugačno lice kot drugo leto. Že od daleč je bilo opaziti številne slovenske zastave, ki so vihrale v samem središču vasi in tudi drugod po drevesih in visokih drogovi. Tudi napisov z — Nočemo Italije, Nikolaj več pod Italijo, in podobno ni manjkalo.

Martinovanje na Proseku je združeno tudi z semnjem, kjer predvsem prodajajo mlade proščke. Letos je bila cena za mlado zelo visoka. Od 2-3000 L na prasička od lanskega leta, letos cena poskočila na 7,000 L. Kljub temu so prodali skoro vse. Drugim trgovcem pa ni bila letos sreča mila. Ljudje ne kupujejo več radi na semnjih, ker imajo v trgovinah vsega na razpolago.

čnih skupin na tržaško vprašanje. Predstavniki SD, SKSZ in SNS so še raztolmačili, zakaj smatrajo za potrebno vztrajati pri zahtevi po uresničenju Svobodnega tržaškega ozemlja, in za dejansko enakopravnost z Italijani v smislu mirovne pogodbe.

Veselo martinovanje na Proseku ob oplazanju slovenskih zastav

Dne 11. novembra so na Proseku v tržaški okolici praznovali vaškega patrona sv. Martina. Ne samo Prosečani, ampak tudi Tržačani in vsa tržaška okolica se kaj rada udeležijo martinovanja na Proseku. Prosek pa je imel letos drugačno lice kot drugo leto. Že od daleč je bilo opaziti številne slovenske zastave, ki so vihrale v samem središču vasi in tudi drugod po drevesih in visokih drogovi. Tudi napisov z — Nočemo Italije, Nikolaj več pod Italijo, in podobno ni manjkalo.

Martinovanje na Proseku je združeno tudi z semnjem, kjer predvsem prodajajo mlade proščke. Letos je bila cena za mlado zelo visoka. Od 2-3000 L na prasička od lanskega leta, letos cena poskočila na 7,000 L. Kljub temu so prodali skoro vse. Drugim trgovcem pa ni bila letos sreča mila. Ljudje ne kupujejo več radi na semnjih, ker imajo v trgovinah vsega na razpolago.

GORISKE VESTI

Ob 10. obletnici smrti Vere Lestanove

V soboto 14. novembra je minulo 10 let od tistega usodnega večera, ko so partizani v Mirnu pri Gorici odpeleli Vero Lestanovo in jo potem tudi usmrtili neke ob Vipavi med Mirnom in Renčami. Rojena je bila v Mirnu 1. 1908. Med prvo svetovno vojno je še kot otrok morala okusiti begunstvo. Ko se je vrnila domov v Miren, je vstopila v zavod Notre Dame, kjer se je učila za učiteljico otroškega vrta. Vendar do službe ni prišla, ker se kot zavedna Slovenka ni marala vpisati v fašistično stranjo. Kljub temu pa je svoje bogate zmožnosti razdajala vsem. Podučevala je otroke doma, jih pripravljala na izpite, vodila je cerkveno petje in v cerkvi tudi orglala, bila je vneta članica Marijine družbe in pod tem okriljem je vodila dolgo vrsto let tudi Marijin vrtec. Tako je ohranila med mirenskimi otroki živo slovensko besedo tudi v tistih letih, ko je bila povsod v javnosti prepovedana. Učila jih je petja, iger in drugih deklaracij in bila tako duša vsega verskega in kulturnega življenja v fari. Ko se je v Gonarsu v času druge svetovne vojne ustanovilo žalostno taborišče naših ljudi, je Vera zopet bila med prvimi, ki je tem nesrečnejšem prikočila na pomoč. Zbirala je povsah živež, obleko, denar in vse to v nevarnih letih vojne nosila s kolesom v Gonars.

Čeravno slabotna po telesu je izvršila med nami velika dela, zato pa tudi njen spomin ne bo zamrl nikdar.

Mohorjeve knjige za leto 1954

Mohorjeve knjige so že v tisku. Izšle bodo kot lansko leto poleg koledarja še dve knjigi in sicer: Lepa povest Ben-Hur in pa splošna mini dr. Jože Lovrenčič "Med Scilo in Karibdo." Ta slednja knjiga ne bo zanimala samo Gorčanice, temveč tudi Tržačane in vse Slovence sploh, starejše in mlajše, ki bodo v tej knjigi spoznali zopet kosček primorske preteklosti zgodovine iz ust našega dednega slovenskega pripovednika.

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin
•
Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Staut,
Publisher
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

LOKALNE VESTI

Uspelo martinovanje "Triglava"

V veselim razpoloženju je poteklo martinovanje, ki ga je priredilo društvo "Triglav" 15. nov. v farni dvorani pri Sv. Janezu. Udeležba je bila zares velika, skoro nismo pričakovali tolikšne.

Prvi del sporeda je bil v zgoraj dvorani. Po ameriški himni je kratko in prijetno pozdravil poslusalce duhovni vodja "Triglava" p. Klavdij. Sledila je znana pesem o Martinu Kebru. Martin siko v dvorani se je spomnil mladih let, ko jo je morda sam pel ali pa vsaj slišal tam okoli Novega mesta. Pripomnil bi, da bi se dala pesem prikazati kot prizor na odru, okrog mize s kolarci v rokah, namesto stoječ v vrsti pred zastorom. — Za tem je prišel na vrsto kratek, zabaven prizor. V njem smo imeli priliko videti sijajno podano vlog grofovega sluga, odličnega v maski in igri. Človeku je ob njem nehoti stopil pred oči po klicni oder. Tudi njegov soigralec nas je zelo zadovoljil. Škoda, da je bil prizor v začetku malo prehit in šum pri vratih ga je motil, tako da smo bili zadaj se-deči malo prikrajšani.

Nato so prišli na oder pesalci Slovenskega plesnega kluba v slovenskih narodnih nošah. Nekaj znanega, domačega, slovenskega prišlo z njimi na oder. Zapevali so ples na narodne motive. Izvedli so svoj nastop brezhibno in so želi zanj po pravici veliko priznanje.

Glavna točka sporeda je bil "Kovačev študent." Zelo prav je bilo, da je vsak obiskovalec dobil v roke vsebino v slovenskem in angleškem jeziku. Tako je vsakdo lahko sledil dejanju.

Na splošno rečeno, je bila spevoigra dobro zapeta in podana. Vsi številni poslušalci so bili petja veseli in zadovoljni z njim. Dovoljeno pa naj mi bo izreči par misli. Spevoigra bi se dala pripraviti še boljše. Z vsakim dejanjem je malo padala, namesto da bi rasla. Na nekaterih mestih, zlasti v začetku je bila spremljava premočna.

Prav na kratko naj se dotaknem posameznih pevcev. Kotarjev kovač je bil na nekaterih mestih prav dober, vseskozi pa nas je zadovoljeval v nastopu in glasu. Moral pa bi imeti masko starejšega slovenskega možakarja-kovača. Kovačeva žena Marina Divjakova je bila na mestu. Malo šibek glas za v tolikšno dvorano, a bila je razločna. Naj svoj glas pridno šola, da bo pridobila na glasovni moči. — Rifljev postar je bil skoraj odličan. Popustil pa je Rifelj precej v naslednjih dveh prizorih kot kovačev študent, zlasti v baritonskih partijah. Je pač Rifelj predvsem tenorist. — Rozina, Bambi in Limoni so nam podali študente.

Vsem pevcem se pozna, da so to predvsem zborovski pevci. Kot solisti nimajo prilike nastopati, a sposobnosti za to je precej. Je pa potrebna trda šola za vsakega, še tako dobrega zbornega pevec, predno postane zadovoljiv solo-pevec. Jasna izgovarjava in dihalna tehnika, ki je po navadi pri pevcih v zboru ne zahtevamo tako strogo, je brezpogojna zahteva za vsakega solista. Druga trda naloga pa je, da mora vsak solist na odru obenem tudi igrati. To dvoje naj imajo pred očmi v bodoče pevci "Kovačevega študenta." S trdim in vztrajnim delom bodo napredovali. Imamo namreč željo, čim prej jih spet slišati na odru. Ves glasbeni del spevoigre je

slonel na ramah organista Majheniča. Veliko truda ga je stalo, da je postal "Študent" goden za oder. Dimitrij Kralj pa je imel skrb, da ga je režisersko opilil in ogledil.

Po končanem sporedu se je napolnila spodnja dvorana. Razvila se je prijetna domača zabava in prijetno razpoloženje ob zvokih Gallunovega orkestra. Kuharica so pripravile dobro in okusno večerjo, krvave klobase s kislim zeljem in golaž. Veliko skrbi je imela ga. Rifljeva s kuhinjo, a so ji pridno pomagale zlasti pri postrežbi tudi druge. Ga. Divjakova je prodajala potice in pecivo, ki so ga napekle naše gospodinje. Fantje in možakarji so že pred osmo uro z veseljem pojamarili, da jim je nekaterih pijač zmanjkalo. Treba je priznati, da se je vsak na svojem mestu potrudil za uspeh prireditve.

Priznanje in zahvala našim starim Amerikancem! V lepem številu so prišli in tako pokazali svoje razumevanje za prireditve. Videli smo predsednike vseh treh Jednotnih društev, predsednico Društva Krščanskih mater in predsednico ženske zveze. Dolžnost novih je, da to njihovo razumevanje pravilno cenimo in od svoje strani pokažemo zanimanje za njihovo delovanje. Le na ta način se bomo vedno bolj spoznavali in zblíževali. Naj se razdalja med enimi in drugimi skrajša čimbolj in čimprej.

Na prireditve je prišlo veliko West Allianov, med njimi Rev. dr. Setničar, župnik slovenske

fare v West Allisu. Odbora obeh tamkajšnih Jednotnih društev sta bila skoro polno zastopana. Prijetno smo bili presenečeni. — V lepem številu so prišli prijatelji iz Waukegana in Chicaga. Da jih bo nekaj prišlo, smo pričakovali, da jih bo toliko, si pa nismo mislili. Prav je, da ste nas iznenadili. Vsem gostom bodi izrečena zahvala.

Triglav je lahko vesel tako uspele prireditve. Odbor se je potrudil s pripravi in organizacija prireditve je dobro potekla.

Povdariti moramo, in prav je, da to javno storimo, da je bistveno pripomogla k uspehu prireditve moralna podpora, ki jo je nudil župnik pri Sv. Janezu p. Aleksander Urnkar. Podpiral je prireditev s pisano besedo v cerkvenem bletinu in z živo besedo pri vseh cerkvenih oznanilih skozi več tedelj. Treba je reči, da je po njegovi zaslugi postalo Triglavovo martinovanje farna zadeva. Za to moralno podporo mu izreka "Triglav" javno zahvalo. gm.

Mr. Hoynik pripoveduje

Mnogim poznani rojak Stephen Hoynik, ki živi na 1009 So. 38. St., je preživel preteklo leto sedem tednov v Sloveniji. Prepotoval je okoli 300 milj. S seboj je nesel okoli 1.000 dolarjev, svojih in od prijateljev, da jih je razdal sorodnikom in znancem. Svoje vtise in doživljanje popisuje v časopisu Catholic Herald Citizen od dne 31. oktobra. Videl je veliko revščine, pa malo svobode. Ameriška podpora ne pride do navadnih ljudi, ki žive v neprestanem strahu. Na pretkan način preganja komunistični režim vero in Cerkev.

Na svojih potih je Hoynik sre-

čal nekega srednješolskega profesorja za angleščino. Ker je ta profesor ob priliki birme peljal lavantinskega škofa iz svoje fare v sosednjo, so ga na krajevnem sestanku komunistične stranke takoj napadli, čes da tak človek ne sme biti za profesorja v tem kraju, ker ni sposoben vzgajati otrok v socialističnem duhu. Pouk v šoli so mu prepovedali, profesor je bil odpuščen. — Za učitelje nastavlja veliko ljudi, ki so dovršili le nekaj razredov srednje šole. Važno je le, da so Titovi ljudje.

Hoynik pravi, da je marsikdo v Sloveniji pred težko izbiro. Če si hoče prislužiti svoj vsakdanji kruh, mora stopiti v Titove vrste. Druge možnosti nima. Komunistični režim pa zahteva od njih, da pretrgajo vsak stik s Cerkvijo. Podpiranje in vzdrževanje Cerkev in duhovnikov je skrajno otežkočeno, skoraj onemogočeno. Pobiranje v puščico stalno strogo nadzirajo. Hoynik je bil sam priča, ko so miličniki celo nabirko iz puščice odnesli. Posledica tega je, da mnoge cerkve razpadajo. Precej je po komunističnem ukazu zaprtih ali pa jih uporabljajo v druge namene. Isto je s samostani.

Ljudje žive v stalnem strahu. Celotno sorodnik se niso upali Hoyniku svobodno in odkrito govoriti. Milica in partijski ljudje nadzirajo vsako vas. Svoboda in pravica je le za Titove ljudi, za druge je le na papirju.

Dr. Josip Gruđen:

Zgodovina slovenskega naroda

Škof Janez Tavčar. — Politične razmere po smrti nadvojvoda Karola. — Vizitacija akvilejskega patriarha.

Zato naj bi poslej katoličani v imenu deželnega kneza pobirali davke, ne pa stanov, ki s cerkvenim denarjem podpirajo razširjevalce pogubnega strupa in cerkvi ugrabljajo plačo za tiste, ki jo vedno napadajo.

Ko sem izvedel, da so Turki odšli, sem zapustil Ljubljano, da nadaljujem svoje delo. Obiskal sem najprej opatijo Stično cistercijskega reda, ki so jo bili ustanovili akvilejski patriarhi in preskrbeli z bogatimi dohodki. Našel sem upravo premoženja v redu in tudi redovno disciplino v dovolj obdobju stam. Opat je malo izobražen mož, pa zglednega življenja in brez madeža. Ip-

prva se je sicer vizitaciji nehalo ustavljati, vendar se je uklonil, ko je videl apostolsko pismo. Našel sem cerkev v dobrem stanju, zakristijo z vsem potrebnim oskrbljeno, kor skrbno opravljen. Treba je bilo dati glade na disciplino le nekaj opominov, ki so jih radi sprejeli. Opat je ustanovil šolo, kjer so se poučevali dečke v veronauku, glasi in vedah, da bi vzgojil sposobne duhovnike, katere bi mogel postaviti na redovne župnije, kjer so doslej službovali duhovniki brez izkušnje in škofovega potrjevanja. V samostanski knjižnici sem našel nekaj prepovedanih knjig, ki sem jih dal sežgati. Med svetnim služabništvom v samostanu je bilo nekaj okuženih od krivoverstva, ki so se hodili v Ljubljano obhajati pod obema podobama. Ko sem jih poučil in prepričal o njihovi zmoti, so se izpreobrili. Ker je v samostanu bivalo tudi mnogo žensk in otrok ne glede na klavzuro, sem to razvado odpravil in jim odkazal stanovanja oddaljena od menihov.

Ko sem potem obiskal zopet mnogo cerkva in župnij, sem prišel v Ribnico, ki je znamenit kraj po številu duš in svojih cerkvah. Gospodar te pokrajine je neki Adam Moškon, bogat in mogočen luteran, ki se je proti meni obnašal z največjo uljudnostjo in postrežljivostjo. Nisem je zavrnil, deloma zato, da se ne bi maščeval nad duhovščino in ljudstvom, deloma pa zato, ker sem zapazil na njem neko krotkost in ljubeznivost, ki me je navdala z upanjem, da ga pridobim. Imel sem z njim dolge pogovore o veri in ko sem ga prepričal o zmoti raznih krivoverških nauk, je vztrajal le še na obhajilu pod obema podobama, čes da je obhajilo v tej obliki, kakor ga deli katoliška cerkev, proti ustanovitvi Kristusovi, ker se daje le polovica zakramenta. O tem sva dolgo razpravljala, slednjič je priznal, da se cerkev ne more zmotiti in izrekel željo, da bi bil v njo sprejet. Obljubil je, da zopet pride čez par dni in se spravi z Bogom. Toda nisem imel več prilike ga videti, ker je odpotoval iz Ribnice v Italijo. Ne bom opustil daljnega prizadevanja, da pridobim njegovo dušo za katoliško cerkev.

Iz Ribnice sem prišel v Žužemberk, kjer je grad v posesti krivovercev, kakor so tudi skoraj vsi prebivalci luterani. Vendar je cerkev v posesti katoličanov in skoraj najbolj oskrbovana v teh pokrajinah. Drugo cerkev so zasedli krivoverci in v nji se označujejo njihovi krivi nauki. Hotel sem jo zahtevati nazaj, toda bila je zastražena z mnogimi vojniki in nadvojvodovemu komisarju se ni zdelo umestno, da se izpostavlja nevarnosti napada. Sklenila sva pričakati se pri nadvojvodu in počakati njegove pomoči.

Od tu sem šel proti hrvatski meji in prišel v Novo mesto, znamenit kraj, katerega je že večkrat ogenj upepelil in sedanjí cesar Rudolf II. dal na novo zopet sezidati (?). Tu je lepa kolegialna cerkev, kjer je nekaj kanonikov na čelu. Cerkev ima mnogo dragocenih posod. Kapitelj pa je bil brez reda in zakonov, zato ga je bilo treba preosnovati po tridentinskih določbah. Franciškanov je bilo le malo in še ti niso bili posebno zglednega življenja. Obrnil sem se zaradi njih na provincialnega predstojnika, da se napravi red. — Kartuzijo v Pleterjah sem našel nekemu luteranu za šest let oddano v najem, kateremu so bila izročena ne le zemljišča in podložniki, temveč tudi samostan in cerkev.

(Dalje prihodnjč)

MALI OGLASI

NA PRODAJ

TRGOVINA Z ŽIVILI — C2
na 1209 Norwood Rd. — Veliko skladišče, moderna oprema, čez \$1200, — čiste zaloge stvari, klet, dvojna garaža, \$85, — namnne vključno kurjava, zelo pogodno za supermarket ali delikatesno trgovino. Postoji že čez 40 let. Lastnik prodaja vse to za \$3.800.—
Pokličite KE 1-1934
(235)

Soba v najem

Slovenska družina odda opremljeno sobo s posebnim vodom in gorkoto mirnemu poštenemu fantu. Kličite EX 1-7562.
—(234)

Zidana dvo-družinska

Proda se hiša z dohodki na 18601 Locherie Ave., blizu E. 185 St. in Lake Shore Blvd. Bližu trgovin in transportacije v slovenski naselbini. Odprto v nedeljo od 1:30 do 5:30 ali pa pokličite za sestanek.

Robich Construction Co.

RE 1-6230

(234)

Soba se odda

Opremljena soba se odda starejšemu moškemu ven iz mesta blizu Chardon. Si lahko tudi kuha. Oglasite se pri Frank Vidmar, 5609 Bonna Ave.
—(234)

Hiša naprodaj

6-sobna hiša je naprodaj na E. 74 St. Kličite EN 1-5053.
(234)

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborni zdravilci da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.

KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

SE JE ČAS!

Da si izberete fino čisto volno STERLING suknjo ali kožuh direktno v tovarni. Pri meni jih dobite vedno ceneje kot na katerikoli razprodaji v mestu. Vam priporočam, da se oglašite ali pa kličite zaradi časa.

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Rd. EN 1-3426

Hiša naprodaj

Hiša za 2 družini (Duplex) 6 in 6 sob se proda na Norwood Rd. 4 garaža. Kličite EX 1-4388.
(233)

Naprodaj

Proda se starejši dom na lotu 85 čevljev, 4 spalne sobe, posestvo z dobrim dohodkom, delno opremljeno. Odprto v soboto ali v nedeljo. Na 14619 Aspinwall Ave.
(233)

Gostilna naprodaj

VINO in PIVO

blizu E. 55. ceste in St. Clair Ave. Dobro upeljana, popolna oprema za bar in restavracijo. — D1 in D2 dovoljenje. Cena \$8.000.00.

ENODRUŽINSKA HIŠA

NAPRODAJ

na Lucknow Ave., blizu E. 156. ceste; 6 sob, kopalnica na 1. nadstropju, umivalnica na 2. nadstropju, beneški zastori, dvojna garaža. Cena \$10.900. Za podrobnosti se obrnite na

Kovac Realty

960 East 185 Street

KE 1-5030

(235)

Išče sobo

Moški išče sobo in kuhinjo, neopremljeno, v St. Clairski okolici od E. 40 do E. 79 ceste. Naslov se pusti v uredništvo.
(234)

Soba odda

Lepo opremljeno sobo se odda takoj zaposleni ženski. Naslov v upravi lista.
(mon.wed.)

if there were only
one TELEPHONE—

IF YOU HAD the only telephone in the world, you couldn't use it. There would be nobody else you could call. The value of a telephone is in the great number of people you can reach with it.

This month the number of telephones in the nation passed the fifty-million mark. That's more than there are in all the rest of the world. It figures out to about one telephone for every three people in this country.

Most of these telephones are served by local Bell companies, like the Wisconsin Telephone Company. Some nine million are operated by fifty-three hundred other telephone companies.

In no other country is the telephone so available, so useful and so low in cost.

WISCONSIN has more than a million telephones, serving its homes, farms and industries. Of these, our company serves 782,000 telephones. Two hundred and thirty other telephone companies and 380 farm line companies serve the remainder. All join in commemorating the new milestone in telephone progress—the fifty-millionth telephone.

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY
Working always to serve Wisconsin better

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Ampak tam je stala krčma. Vse bo šlo k vragu. Ola. Prej si se napil le dvakrat na leto, ko si se vozil v mesto. Zdaj pa se boš vsak dan, dokler ne bodo šli k vragu farma, žena in otroci. Da, tam je stala krčma, saloon. Pridi sem, Ola, saj si tako izgubljen. Ola, ti in tvoji domači!

Nekega dne je rekel pri obedu: "Zdaj pa so odprli tukaj saloon, kakor govore."

"Da, da," je rekla Elza in je bila čisto mirna, ko ga je pogledala.

In tam so sedeli tudi otroci. Najstarejša hčerka je bila že 12 let stara, bila je podobna materi, in tudi ona ga je mirno gledala, čeprav se je morala spominjati, kako so ga pripeljali iz mestja tako pijanega, da ni mogel več stati.

"Ali si vedela to?" je vprašal Elzo.

"Da," je rekla kakor prej. In otroci so ga gledali in so tako čudno umolkli.

Kako se je bila ta žena izpremenila. Lasje so bili osiveli, lica upadla in manjkalo ji je nekoliko zob. Nekeč pa je bila lepa gospodična z Dyrendala. Roke so bile izdelane in hrbet zaznamovan od življenja prerijske žene. Vendar nekaj ima, kar nikoli ne bo izgubila, kar je že tolikokrat osramotilo Ola in česar se ne bo sam nikoli naučil. Da, kaj je bilo res nemo-goče. Ali se ni prav nekaj malega le naučil?

Nekoga dne je spet rekel: "Stopiti moram v mesto."

"Da, le pojdi," mu je rekla.

Starejši otroci so ga nekaj časa spremljali. Ko se je ozrl, jih je videl, kako so stali in gledali za njim. Ne, kako je bila najstarejša deklica podobna materi. In sredi vsega dela jih je Elza utegnila še nekaj naučiti. Gotovo so vedeli več, kakor če bi hodili k učitelju Joju.

Proti večeru se je vrnil in otroci so bili že v postelji. Elza je sedela pri svetilki in šivala. Dvignila je glavo in ga pogledala in ni bila prav nič začudena, da se je vrnil popolnoma trezen. Da, ko bi mogel tako dobro prikrivati svoje misli kakor ona.

Nekaj časa je hodil po sobi sem in tja, potem se je ustavil pred njo in rekel: "Poslušaj, Elza — ali bi mi nekaj povedala?"

"No kaj?"

"Da, ampak ne smeš se smejati!"

"Bom videla," in se je lahko nasmehnila.

"Nocoj ... nocoj sem pretepel krčmarja."

"Vem," je rekla in šivala dalje.

"Ti — ti to veš?"

"Učitelj Berg je bil tam in je vse videl. In bil je pri meni ... Moral je pač priti in mi povedati." In vdela je novo nit in šivala dalje kakor prej.

Kmalu nato je rekel Ola: "Ampak premislil sem vso stvar. Za nadzornika se pač ne spodobi, da bi se pretepal."

"Ne, morebiti res ne."

"In razen tega pač ne bom mogel preteptati vseh krčmarjev v Severni Dakoti."

"Ne, ne, bilo bi preveč celo zate."

"Ampak poslušaj, Elza — morebiti bi bilo mogoče preteptati jih na drugačen način. Tako, kot se spodobi za moža, kakor sem jaz. Poslušaj, Elza, ali me ne bi hotela učiti predavati?"

Nekaj časa ga je gledala. Ves je zardel v obraz od sramu. Ne,

kaj ni bil kakor otrok?

"Torej ti hočeš preteptati krčmarje — s predavanji?" je rekla. In najrajši bi ga bila objela.

"Da, kaj misliš, da se bom naučil toliko, da jih bom do dobrega pobil?"

"Da, čemu se ne bi naučil?" Zdaj je bila pač lahko malo več rekla, si je mislil Ola, ampak potem bi bila drugačna, kakršna je v resnici bila.

Naslednje dni je hodil okrog in spet prepeval. In včasih je sredi dela obstal in stisnil pesti in bil okrog sebe, kakor da bi praznil krčmo. Spet je čutil v sebi pritisk kakor tolikokrat poprej, ali zdaj se mu je lahko vdal. Zdaj bo šel in polomil kosti vsem krčmarjem v Severni Dakoti. Ampak le pazite, ne s pestmi, ampak s predavanji. Kako boš to napravil? Da, zdaj je bilo dobro imeti tako ženo. Elza ga bo morala učiti in bo že kako šlo. O da, bo že kako šlo. Ola je hodil ves dan okrog in ni mogel drugače, kakor da je pel.

VII

Zdaj je žvižgalo dan za dnem nekoliko vlakov skozi naselbino Nidaros. In bil je čudovit pogled, posebno zvečer, videti, kako se vozi ta dolga vrsta voz z razsvetljenimi okni preko ravnine in nazadnje izgine na obzorju. Končno so prišli samotari v stik s širnim svetom in v nekem novem taktu se je pričelo vse lahkotneje gibati.

O božiču pa se je dogodilo nekaj novega. Prosvetni dom v

mestu, ki sta ga bila uredila učitelj Jo in župnikova žena, je moral biti posvečen. In učitelj v zadnjih tednih ni lenaril, ampak je sestavil iz mladih ljudi pevski zbor in jih naučil norveških pesmi. Župnikova žena pa je pripravljala veliko presečenje. Ljudje so si pošepetavali, da ne gre za nič manj kakor za vpriizorev prave gledališke predstave.

Plinarna je bila s presenetljivo naglico dogotovljena kmalu po železnici in malo, temno prerijsko mesto je dobilo luč. Nekaj velikih žarečih svetilk je svetilo ob temnih večerih daleč preko ravnine. In danes prihajajo ljudje na širokih saneh in ob zvončkanju kraguljčkov. Može in žene v kožuhovalni stopajo s sani — sveži in rdeči od mraza prihajajo skozi vrata. Svetlo, svetlo je zunaj in znotraj. V veliki dvorani, kjer še zdaj diši po ostruženem lesu, gori več plinskih svetlik. In res, v ozadju je oder z zastorom in stene so okrašene z

Heavy date tonight?
Add the finishing touch
"a
Corsage
from

CENTA
slovenska cvetličarna
CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA,
lastnika
1551 Hayden Ave.
Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

amerškimi in norveškimi zastavami.

Prvikrat je bilo, da so se farmarji končno zbrali k neki slavnosti izven cerkve. In prvokrat so obesili na steno ameriško zastavo. Gledajo na modro polje z mnogimi zvezdami. Tako je, kakor da jih opozarja, da so zdaj člani velike svetovne sile. Norvežani so, da, ampak tudi Amerikanci. Dobili so zemljo od države, volili so predsednika, samo ob sebi umevno morajo razobesiti državno zastavo, kadar praznujejo kako

slavnost.

Zdaj pa se zastor razgrne in predstava se prične. Župnikova žena je naučila mlade ljudi tako igrati. Anders iz Skareta je snubec, Siri nesrečno mlado dekle, Jo Berg star učitelj, to vsi takoj spoznajo. Igrajo "Na planini" in videti je narodne obleke, slišati petje gozdnih vil in pesmi o ljubezni in norveški zemlji.

Tesno drug ob drugem sedijo na klopek in gledajo na te gore z gozdovi in ledeniki. Tam so pastirske kočice in dekleta in fan-

V blag spomin

PETNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE HČERKE IN
DRAGE SESTRE

FRANČIŠKA LAGOJA

katera je preminula dne
26. novembra 1938

Ljuba hčerka in draga sestra,
več ne čuje se Tvoj glas,
petnajst let je že minulo,
odkar si zapustila nas.

Težka bila je ločitev,
grenko bilo je slovo,
pa tem slajša bo združitev,
ko se zopet snidemo.

Še vedno žalujemo:

MARIJA in ANTON, starša

ERNEST in VILKO, brata

MATILDA LAGOJA, sestra

Bridgeport, Conn., 25. nov. 1953.

V blag spomin

ENAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA IN
NIKDAR POZABLJENEGA
SOPROGA IN OČETA

AUGUST KOFOL

ki ga je Bog poklical k sebi
25. novembra 1942

Enajst let je že minilo,
odkar si Ti zapustil nas,
odšel si tja, kjer ni trpljenja,
odkoder več vrnitve ni.

V tistem grobu zdaj počivaš,
večno smrtno spanje spiš,
nobene prošnje ne solze,
te več ne prebude.

V mislih naših si med nami
in ostanesh nam do konca dni.

Žalujemo ostali:

MARY KOFOL, soproga
AUGUST, EDWARD, JOHN, sinovi
ROSE HOFFERT, hči
Cleveland, O., 25. nov. 1953.

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Stane \$1.25

s poštino,

kar je poslati v Money orderu, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St.

Berwyn, Ill.

P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHISTVOM
1053 EAST 62nd ST. Henderson 1-2088

URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD.
15301 WATERLOO ROAD

Kenmore 1-5890
Kenmore 1-1235

ČERNETOVA ZDRAVILNA KOPEL

V IZOLIRANEM KEPU ZA KOPANJE V VROČEM ZRAKU,
V VAŠEM DOMU JE VAŠ KLJUČ DO ZDRAVJA
V BOJU PROTI:

Prehladom - Revmatičnim in Artritičnim obolenjem - Slabemu obtoku krvi

VAŠ KLJUČ DO LEPOTE S TEM DA:

Čisti vaše telo od znotraj - Prepreči izpuščaje in kožne nečistosti
Zmanjšuje odvisno težo - Ohranja mladostno gibčnost

Hvaljena od stotero družin in izpričana s pismi, ki jih pošljemo v prepisu s točnimi naslovi, bo tudi Vam pomagala, zato pišite še danes.

DR. IVO ČERNE

1421 E. 53 St. Tel. UT 1-9413 Cleveland 3, Ohio

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: ENdicott 1-0583

452 E. 152nd STREET

COLLINWOODSKE URAD

Tel.: IVanhoe 1-3111

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

"GLEDALIŠKI PAJKI" — Ena najnovejših točk gledaliških sporedov v Tokiu je tale "pajčji ples" na ogromni mreži, ki je obešena na odru.

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

Za vaše praznično pogrinjanje!

Vaša miza je
lahko prekrasna!

9 KOSOV
IMPORTIRAN
DAMASK
namizni prt
s prtiči

58x78 inč velik prt

in 8 prtičev

3.98

- Slonokoščena
- Zelena
- Breskvina
- Modra
- Zlata

Čudovit blesek tega importiranega damaska da vaši blesteči namizni posodi pravo eleganco! To je odlična kvaliteta importiranega rayon in cotton damaska z čudovitim sijem! Veseli boste pohval, katere boste prejeli od onih, ki bodo videli vašo ljubko mizo.

Druge mere

51x67 inč prt s 6 prtiči2.98

60x90 inč prt z 8 prtiči4.98

62x104 inč prt z 12 prtiči5.98

Sprejemamo pismena in telefonska naročila v soboto do 5:30 in v ponedeljek od 9. zjutraj do 9. zvečer. — Kličite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement — Oddelek za prtnino